

XV. URBANISZTIKAI KONFERENCIA

VÁROS A VÁLSÁGBAN? TELEPÜLÉSPOLITIKA A GAZDASÁGI VÁLSÁG IDEJÉN

**MERRE TART A VILÁG?
A GAZDASÁGI VÁLSÁG HATÁSA GLOBÁLIS
TÁRSADALMAKRA,
A VÁRHATÓ FEJLEMÉNYEK A GAZDASÁGI
VILÁGRENBEN**

Chikán Attila
egyetemi tanár, igazgató
Budapesti Corvinus Egyetem
Versenyképesség Kutató Központ

Siófok, 2009. október 29.

Gondolatmenet

1. Néhány globális tendencia
  2. A tendenciák és következményeik elvi háttere
  3. A piacgazdaság és a fogyasztó
  4. A globalizáció és az intézményi rendszer
  5. A globális válság
  6. ....és Magyarország
  7. Következtetések
-

Néhány globális tendencia

- Demográfiai, migrációs trendek
  - Globalizáció
  - Individualizáció
  - „E-világ”
  - (Természeti) erőforrások
  - Integrált, multidiszciplináris technológiák
-

Gazdasági kihívások és válaszok

A gazdaság mint létszféra: az emberi szükségletek kielégítése

Szűkös erőforrások

Hatékonyság?

Munkamegosztás, specializáció

A koordináció igénye

A társadalmi tevékenységek koordinációja

- Típusai
    - Piaci
    - Bürokratikus
    - Etikai
    - Agresszív
  - A piaci koordináció dominanciája – nem egyeduralkodása
  - Intézményi rendszerek
-

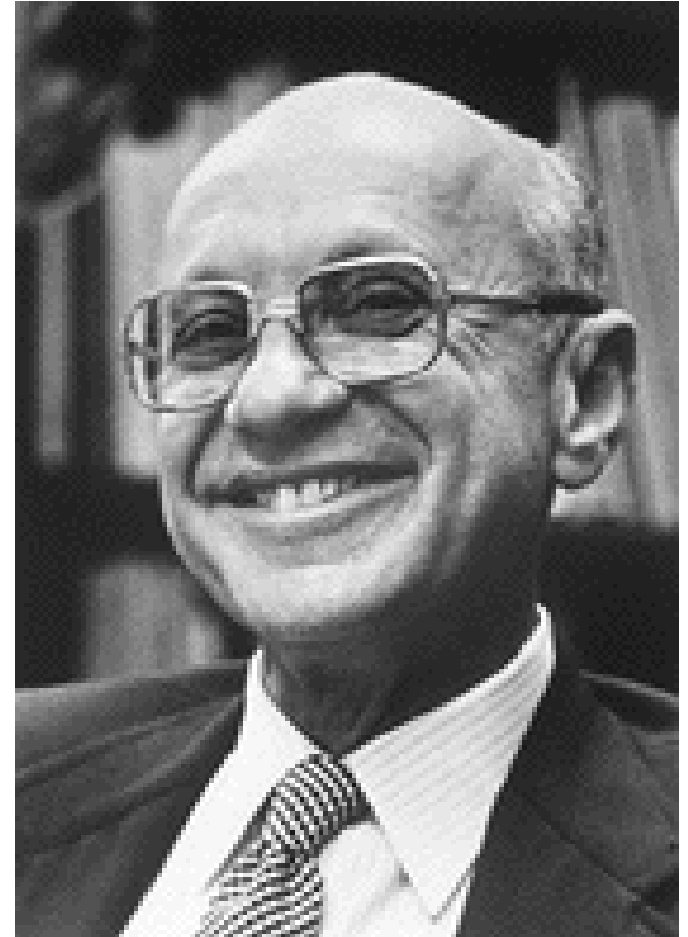

A piacgazdaság működési logikája

- Az önérdékkövetésre épül – középpontban az egyén
  - Egyenlő felek, szabad akaratból
  - Szabályozott cserekapcsolatok
-

Milton Friedman (1912 - 2006)

- „A XX. sz. egyik legbefolyásosabb közgazdásza, politikai kommentátora és esszéírója.”
- Nobel-díj: 1976
- **Fontosabb munkái:**
- A Theory of the Consumption Function, 1957
- Essays in Positive Economics, 1953
- The Optimum Quantity of Money and Other Essays, 1969
- Free to Choose, 1980
- **Magyarul megjelent:**
- Friedman, M. – Friedman, R. (1998)
Választhatsz szabadon, Akadémiai Kiadó

Középpontban az egyén

- Fogasztó vagy állampolgár?
  - Tulajdonságai, igényei → meg kell ismerni
    - Társadalmi felmérések
    - Marketing
  - Helyes (hatékony) politikát és gazdaságpolitikát csak helyesen kialakított képhez lehet alkalmazni
  - A piramis csúcsa és alja
-

Fogyasztó

- Elégedettséget vásárol
- Megoldást keres valamilyen igényéhez

Termékek, szolgáltatások összekapcsolódó hálói

Integrált, multidiszciplináris technológiák

- Individualizáció: egyénre orientált rendszerek

Új üzleti modellek: tömeges személyre szabás, személyes információk, moduláris gyártás

---

Hatékonyság , (természeti) erőforrások, globalizáció

Piacgazdaság: a tőke maximális értékesülésre törekszik

akadályok lebontása

nemzeti határok

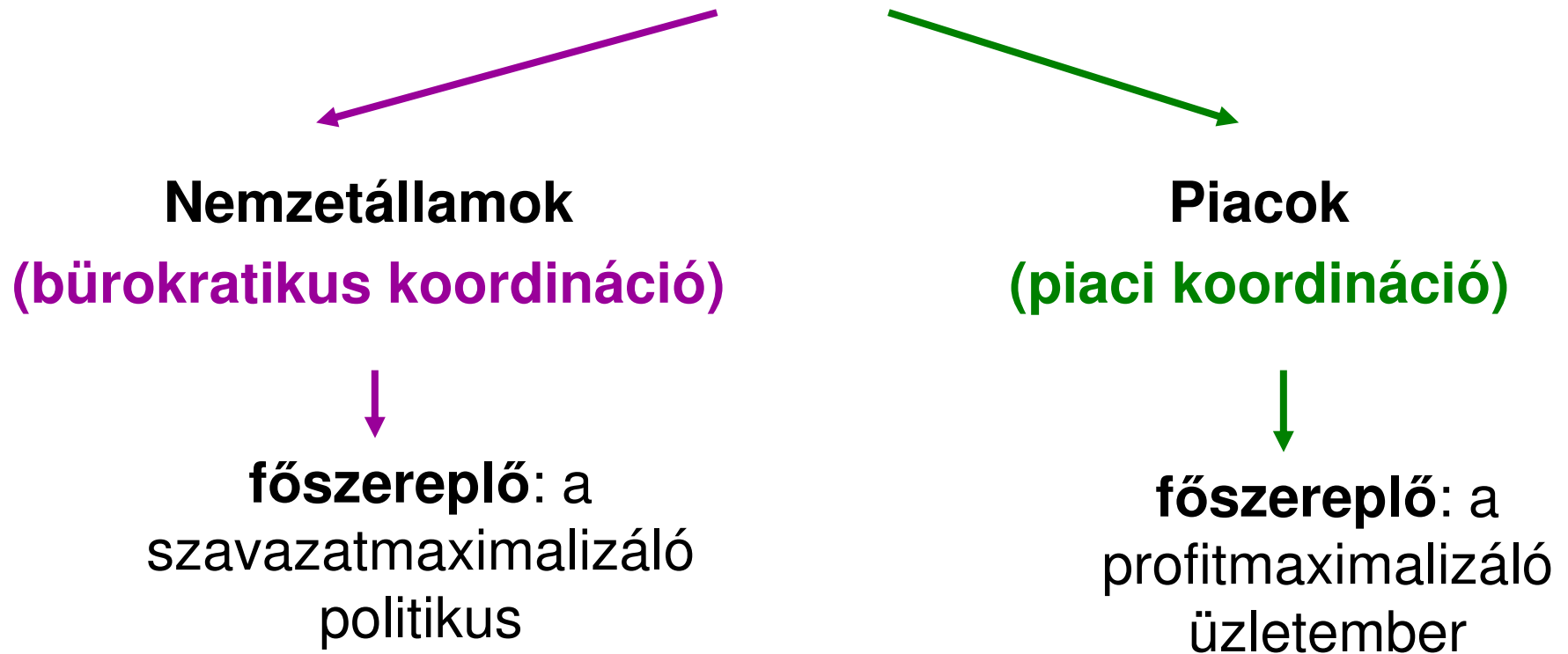

nemzetközi csere és koordináció

Ma: kettősség a globális koordinációban

- mindkettő kényszerpályán mozog
  - mindkettőre nézve érvényesek etikai koordinációs elemek
  - mindkettő hajlamos az agresszióra
-

A globális válság összetevői

1. Piaci vagy kormányzati kudarc?

- A piac nem tud megfelelő szabályozás nélkül működni
- A kormányzati és üzleti szféra „közös érdeke”

2. A globalizáció szerepe

- gyors terjedés
- differenciáló hatás
- a globális intézményrendszer válsága

3. Új pénzügyi technikák

- A reálszféra és a pénzügyi szféra elszakadása
- Pénzügyi „buborékok”
- Ellenőrizetlen (ellenőrizhetetlen) technikák, termékek

4. Téves kormányzati lépések

A globális trendek és a kilábalás esélyei

Demográfia, migrációs trendek → piaci szerkezetváltás felismerése, kezelése

Globalizáció → az intézményrendszer átalakítása

Individualizáció → kihasználni az öntudat növekedését

↓
Piac: CSR

↓
kormányzat: NGO

E-világ: új, hatékony üzleti modellek

(Természeti) erőforrások: hatékonyságnövekedés + civil szféra

Integrált, multidiszciplináris technológiák: innováció alapú versenyképesség

---

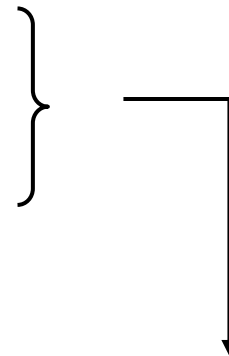
Magyarország

- * A válság három forrása:

- Öröklött problémák (korrupció, túlköltekezés)
- Gazdaságpolitikai hibák (reformok elmaradása)
- Globális válság – egy legyengült gazdaságra

- * Az értékrendszer válsága

- * Az ésszerűség válsága

Alapvető és tudatos reformok

Következtetések

1. A gazdasági trendek azonosíthatóak
  2. A piacgazdaság és a globalizáció velünk marad
  3. A válság okai a köznapilag kezelteknél összetettebbek
  4. Magyarország különösen nehéz feladat előtt áll
-